

Kunnskapsdepartementet

Høringsuttalelse vedrørende utkast til nasjonal faglig retningslinje for klinisk ernæringsfysiologutdanning

Viser til tilsendt utkast til nasjonal faglig retningslinje for klinisk ernæringsfysiologutdanningen og takker for mulighet til å uttale oss. Vi håper våre innspill kan være med på å utvikle det viktige arbeidet med retningslinjen ytterligere.

Programstyret for ernæringsstudiet ved UiT- Norges arktiske universitet hadde møte 29 januar 2019 og drøftet utkastet til retningslinjen. Vi synes det er et godt og grundig forslag arbeidsgruppen har utarbeidet. Nedenfor følger noen konkrete innspill som ble løftet frem:

- I retningslinjen legges det opp til 14 ukers praksis i primær- og spesialisthelsetjenesten i løpet av de fem studieårene. Vi er i utgangspunktet positiv til mye praksis, men setter spørsmålsteget ved gjennomførbarheten av dette allerede fra studieåret 2020/2021. Per dags dato har vi planlagt 9-10 ukers praksis på bachelor- og masterprogrammet. Det er allerede i dag svært utfordrende å finne praksisplasser til studentene i primærhelsetjenesten/andre relevante arenaer da det er få kliniske ernæringsfysiologer som jobber utenfor sykehus, og særlig i Nord-Norge. Det stilles videre krav om at praksisveiledere skal ha formell utdanning innen veiledning. Om de som skal være praksisveiledere må sette av tid til å få dokumentert eller tilegnet seg slik kunnskap så vil dette påvirke både primær- og spesialisthelsetjenestens kapasitet til å ta imot praksisstudenter i en overgangsperiode.
- Studentene har også gitt uttrykk for at praksis uten veileder med ernæringskompetanse gir mindre utbytte. Dette gjelder særlig senere i studieløpet da studentene opparbeidet seg fagkunnskaper som de ønsker å teste ut i praksis. Praksis er ei ressurskrevende form for undervisning, og nesten 50% økning er ikke mulig uten at det blir tilført ressurser til veiledning. Det gjelder særlig i kommunene hvor det nesten ikke er tilsatt kliniske ernæringsfysiologer i hele Nord-Norge. Studiene i klinisk ernæring bør flyttes til en høyere finansieringskategori.
- Ved UiT Norges arktiske universitet skal endringer av studieplan for høstsemesteret studieåret 2020/21 være oversendt fakultetet 1 september 2019. Retningslinjene er planlagt godkjent av departementet i august 2019. Dette skaper en uholdbar situasjon for ansatte som skal revidere planer og emner. For å få gjort en helhetlig revisjon og unngå «klatteendringer» mener vi at retningslinjene ikke kan tre i kraft før studieåret 2021/22. Det vil gi oss mye større mulighet til å jobbe med kvalitet i undervisninga og samarbeide på tvers av institusjoner.
- Vi synes det er få læringsutbytter knyttet opp mot en klinisk ernæringsfysiologs primære arbeidsoppgaver slik som individuelle diagnosespesifikke kostråd og veiledning knyttet til medisinsk ernæring. Vi foreslår derfor at følgene læringsutbytter (eller liknende) tas med under kompetanseområde 2, Ernæringskunnskap: «*Ha avansert kunnskap om diagnosespesifikk kostveiledning og medisinsk ernæring*» og «*Kan anvende kunnskap om sykdom og*

ernæringsbehandling og kunne gi individuelle diagnosespesifikke råd om kosthold og medisinsk ernæring»

- Vurder om kompetanseområdet profesjonsidentitet bør bytte navn til profesjonalitet (eller noe annet). Navnet virker ikke så dekkende for læringsutbyttene som er opplistet.
- Læringsutbytte «Kan bruke ulike informasjonskilder og teknologier på en faglig forsvarlig måte og reflektere over effekten av disse på ernæring og helse» (Profesjonsidentitet/ferdigheter/1) er utydelig. Hva betyr «teknologier» i dette sammenheng? Vi ønsker en spesifisering av dette læringsutbytte.
- Læringsutbytte 8 og 9 innen området Ernæringskunnskap/kunnskap sier det samme. Læringsutbytte 8 dekker læringsutbytte 9.
- Læringsutbytte «Kan bruke kunnskap om ernæringsintervensjon og formål med denne» (Prosess for ernæringsbehandling og kritisk tenkning/ferdigheter/2) er vagt formulert. Her ønskes en spesifisering. Det neste læringsutbyttet, «kan bruke kunnskap innenfor oppfølging og evaluering av ernæringsstatus hos ulike brukere av helsetjenester og grupper av pasienter» (Prosess for ernæringsbehandling og kritisk tenkning/ferdigheter/3) er også noe utydelig. Vi foreslår »...hos pasienter og andre brukere av helsetjenester».
- Læringsutbytte «Kan bruke digital kompetanse og kan bistå i utviklingen og bruk av egnet teknologi både på individ- og systemnivå» (Selvstendighet, ansvarlighet og kvalitetsbevissthet/ferdigheter/5) er utydelig. Vi ønsker en spesifisering av hva dette betyr.
- Det er ikke umiddelbart klart hvilke læringsutbytter i område 3 som dreier seg om kritisk tenking. Kanskje er et navn som «Prosess for ernæringsbehandling, utvikling og evaluering av ernæringstiltak» like dekkende? Kritisk tenking er mer vektlagt i kompetanseområde 4.
- Vurder om begrep som energibalanse, retten til mat, ernæringsovergang, epigenetikk bør nevnes i retningslinjene.
- Bærekraft- og miljømålet (Ernæringskunnskap/ferdigheter/7) er utfordrende med dagens kunnskapsgrunnlag og metodikk.

Vennlig hilsen

Magritt Brustad
instituttleder

Magritt.Brustad@uit.no

Institutt for
samfunnsmedisin

Gunbjørg Svineng
Instituttleder

Gunbjorg.Svineng@uit.no

Institutt for medisinsk
biologi

Gunnar Leivseth
Instituttleder

Gunnar.Leivseth@uit.no

Institutt for klinisk
medisin

Charlotta Rylander
Førsteamanuensis,
vikarierende leder for
programstyret for
ernæringsstudiet
Institutt for
samfunnsmedisin

charlotta.rylander@uit.no
77644831

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur